

Filmrecensies

Nakache en Toledano,
Samba.

Gaumont (Frankrijk), 2014.
115 minuten, DVD vanaf € 15.

Jacques Audiard, **Dheepan.**

Why Not Productions
(Frankrijk), 2015 (Gouden
Palm). 109 minuten, DVD
vanaf € 10.

Abderrahmane Sissako,
Timbuktu.

Le Pacte (Mauretanië
/ Frankrijk), 2014. 100
minuten, DVD vanaf € 17

Vluchten of blijven?!

We leven in moeilijke omstandigheden op dit moment in Europa, met een grote toestroom van vluchtelingen uit Syrië en Noord-Afrika. Hoe kunnen we aan de ene kant onze identiteit behouden en tegelijk aan de andere kant openstaan voor vreemdelingen die hun eigen gewoontes en culturen met zich meebrengen? Het vluchtelingendebat is actueler dan ooit.

In dit nummer bespreken we drie heel verschillende films over vluchten of blijven. Verschillend, maar qua problematiek zijn er overeenkomsten. Weggaan uit je vertrouwde omgeving en vluchten naar

het Westen waar alles beter zal zijn? Of toch blijven in je eigen land en accepteren dat je veel moet inleveren om überhaupt te kunnen overleven onder de nieuwe omstandigheden en de nieuwe machthebbers. Aanpassingsvermogen is een belangrijke rode draad, welke keuze er ook gemaakt wordt.

Samba is de luchtigste. Het vertelt het verhaal van een gevluchte Afrikaan, Samba Cissé, die al tien jaar in Frankrijk woont en nog steeds geen verblijfsvergunning heeft. De hoofdrol wordt gespeeld door Omar Sy (*Intouchables*). Opnieuw sterk, humoristisch, maar vlak in diepe emoties. Dat is tekenend voor de film. Luchtig en wat oppervlakkig. Toch kun je tussen de regels door de ellende lezen van mensen zoals Samba: eenzaamheid, leven in illegaliteit, afhankelijk zijn van anderen en moeten vechten voor zwart werk in de bouw. Een film die vooral bedoeld is om de harde werkelijkheid te verpakken in een *feel good movie*.

Ook *Dheepan* speelt zich in Frankrijk af. Een man, vrouw en dochter komen vanuit Sri Lanka hier naar toe om een nieuw bestaan op te bouwen. Niets is wat het lijkt. Het betreft hier een groep mensen die elkaar voor hun vlucht nog nooit gezien hebben. De man blijkt bovendien een doorgewinterde commando. Een film die je

raakt omdat je de tragiek van je nergens thuis voelen en daar toch je best voor willen doen, zo goed voelt in de film. Mooi ingetogen en laagdrempelig gespeeld. Je wordt meegevoerd ondanks het soms trage tempo.

De laatste film is *Timbuktu*. Heel indrukwekkend. Wat gebeurt er met een slaperige stad in Mali en zijn inwoners, die niet gevlucht zijn, als islamitische fundamentalisten oprukken en de macht overnemen. Heel langzaam, maar vasthoudend worden veranderingen doorgevoerd met soms harde scenes waarin wordt afgerekend met mensen die zich niet conformeren. Ik denk dat deze film een zeer realistisch beeld geeft van de werkelijkheid. Deze film heeft ook prijzen gewonnen, onder andere een César voor Beste film en Beste regisseur.

Het is moedig om te vluchten, maar het is minstens net zo moedig om te blijven. Het kijken naar deze films zorgt dat je nuances aanbrengt in de eigen gedachtegang over vluchtelingen. Niets is wat het lijkt. Achter iedere vluchteling schuilt een persoonlijk verhaal. Iets wat we niet moeten vergeten in deze tijd van zwart-wit denken over vluchtelingen.

**Ronell Bansie, geestelijk verzorger
bij defensie**